พัก*

Pause

ชัชวัสส์ นาคคุ้ม**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ พัก ” เป็นการสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทประติมากรรมลอยตัว ที่มีแรงบันดาลใจจาก สภาวะอารมณ์ ความรู้สึกที่แสดงออกถึงการให้ความสำคัญกับการหยุดพักและผ่อนคลายความตึงเครียดจากสภาพการดำเนินชีวิตท่ามกลางสังคมเมือง สภาพแวดล้อม และที่ทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด และเป็นที่มาของการสร้างสรรค์งานศิลปะที่แสดงแนวคิดเรื่องการพักให้เวลากับความเป็นส่วนตัวที่หมายถึงการมีพื้นที่ส่วนตัว พักเพื่อให้เราละวางเรื่องราวรุ่นวายสับสนจากสภาพแวดล้อมภายนอก หากเราต้องการทำตัวให้ว่างจะต้องเปิดพื้นที่ว่างที่ตัวเราก่อน เมื่อมีช่องวางเกิดขึ้นเราจะเห็นพื้นที่ใหม่ มุมมองใหม่ และให้ความรู้สึกถึงความผ่อนคลาย ก่อเกิดความสุขและสร้างเติมพลังให้ชีวิต เพื่อให้ร่างกายและจิตใจพร้อมที่จะเผชิญสู้กับปัญหาและอุปสรรคที่จะเข้ามาในการการดำเนินชีวิตในวันต่อไป

เทคนิคการทำงานที่สำคัญ คือการใช้เนื้อดินที่มีการหดตัวน้อยเพื่อให้การขึ้นรูปประติมากรรมที่มีรูปทรงที่มีความซับซ้อนให้มีความแข็งแรง และแก้ปัญหาการแตกร้าวขณะขึ้นรูปและขณะเผา

เทคนิคการตกแต่งผลงาน ใช้การตกแต่งด้วยน้ำดินสี เผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศออกซิเดชั่นและรีดักชั่น (Reduction)

ผลงานสำเร็จมีจำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 ชุดของรูปทรงแนวนอนหรือลักษณะท่านั่ง ประกอบด้วยผลงานจำนวน 10 ชิ้น ชุดที่ 2 ชุดของรูปทรงแนวตั้งหรือลักษณะท่ายืน ประกอบด้วยผลงานจำนวน 6 ชิ้น รวมผลงานทั้งหมด 16 ชิ้น ซึ่งใช้เทคนิค กระบวนการและวัสดุทางเครื่องปั้นดินเผามาหลอมรวมเป็นงานประติมากรรม โดยแต่ละชิ้นจะมีรายละเอียดของรูปทรง เนื้อหาและมุมมองที่แตกต่างกัน แต่มีแนวความคิดหลักไปในทิศทางเดียวกันชุดที่ 1 ชุดของรูปทรงแนวนอนหรือลักษณะท่านั่ง ประกอบด้วยผลงานจำนวน 10 ชิ้น

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิต เรื่อง พัก โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์กรธนา กองสุข เป็นที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ และอาจารย์วศินบุรี สุพานิชวรภาชน์ เป็นที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์

** นักศึกษา รหัส51153306 หลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail:koopun@hotmail.com

Abstract

Thesis “PAUSE” was a creation Earthenware sculpture in Round Relief’s style that had an inspiration from uncomfortable emotion in social, environment and daily life. Don’t have a private time. So it was a beginning of idea “PAUSE” that will open a feeling of clear, airy and homely by simplify a human’s figure relate to private’s space idea. “lf we wanna space in ourselves, we need to open space in oneself, first.” When space happening in mind, we will discover a new land, new vision and tiuch this word “PAUSE” Break for free oneself from jumble stories outside.

lmportance work’s technique was use a less shrink’s clay to bend and made a strong curve on work’s also solve a crack problem in forming a large scale’s works.

A decoration’s technique was use a color’s clay and firing at 1,100 degree Celsius within oxidation atmosphere.

The Finished works are two sets. Set one includes 10 pieces in row’s form or sitting’s manner. Set two includes 6 pieces in column’s form or standing’s manner. Total was 16 pieces by use a technique, process and earthenware’s stuffs fuse together tobe a sculpture. Each works had an own details in form, topic and viewpoint but move in same direction’s idea.

บทนำ

ในปัจจุบันผู้เขียนได้ใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีภาวะสลับซับซ้อนของสังคมร่วมสมัยได้เห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในเมือง ยิ่งมีความเจริญมากเท่าไรก็ยิ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้วิถีชีวิตมนุษย์ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดดิ้นรนไปตามปัญหาที่ต้องเผชิญในสังคมเมือง ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างของเมืองที่สร้างกันเบียดเสียดจนแทบจะหาช่องว่างไม่ได้ของอาคารและสิ่งก่อสร้างการแย่งชิงกันแข่งขันในหน้าที่การงานกันตลอดเวลา การเอารัดเอาเปรียบที่มีมากมายความแออัดของผู้คนในสังคม การดำเนินของคนในสังคมจึงต้องพยายามทำให้ตัวเองอยู่รอดและต่อสู้กับสภาวะแวดล้อมต่างๆ

จากสภาพแวดล้อมที่ผู้ศึกษาได้สัมผัสและเป็นอยู่ร่วมกับปัญหาต่างๆมากมายจากการใช้ชีวิตที่ส่งผลโดยตรงต่ออารมณ์และจิตใจสร้างความเครียดและปัญหาต่างๆ ที่ตามมาผู้ศึกษาจึงแสดงออกถึงความรู้สึกถึงการหยุดพักและคลายความตรึงเครียดจากสภาพการดำเนินชีวิตในสังคมเมือง ซึ่งคนเราทุกคนต้องการการพักผ่อนซึ่งเปรียบเสมือนการเติมพลังให้กับตัวเองเพื่อให้ร่างกาย และจิตใจที่พร้อมที่จะเผชิญสู้กับปัญหาและอุปสรรคที่จะเข้ามาในการดำเนินชีวิตในวันต่อไป จึงอาศัยอารมณ์และความรู้สึกที่ตัวเองต้องการผ่อนคลาย ต้องการปล่อยวางภาระต่างๆลงบ้างมีเวลาอยู่กับการมองดูความรู้สึกตัวเองมีความเป็นส่วนตัว ละวางเรื่องราวภายนอก และหยุดให้เวลากับตัวเองซึ่งการให้เวลากับการผ่อนคลายจะ

นำพาความอิ่มเอมและก่อเกิดความสุขและสร้างพลังให้ชีวิตมีแรงมีพลังกายพลังใจให้สามารถรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่จะเข้ามาได้

ในการออกแบบงานที่มีเนื้อหาหลักอยู่กับเรื่องของสังคมเมืองจึงคิดที่จะนำลักษณะรูปทรงของสรีระมนุษย์มาสร้างงานเพื่อบอกความเป็นคนซึ่งคือส่วนสำคัญในสังคมที่เราดำเนินชีวิตที่มีการดิ้นรนเลี้ยงชีพและเวลาที่เป็นของตัวเองที่จะพักจากความวุ่นวายจากเรื่องราวมากมายที่ต้องเผชิญในแต่ละวัน การพักคือการหยุดชั่วขณะเป็นการให้เวลากับกิจกรรมส่วนตัวในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้จึงนำเอาลักษณะท่าทางอิริยาบทของมนุษย์เราที่แสดงอาการพักนำมาออกแบบเป็นงานเครื่องเคลือบดินเผาในรูปแบบประติมากรรมโดยใช้รูปแบบงานแบบกึ่งนามธรรมมีการตัดรายละเอียด ความเหมือนจริงออกไป แต่ใช้เค้าโครงสร้างรูปทรงที่ให้ความรู้สึก และจินตนาการที่มีลักษณะกิริยาท่าทางที่แสดงถึงการพัก มีการเจาะช่องว่างบางส่วนบางพื้นที่เพื่อลดความรู้สึกทึบตัน ให้ความรู้สึกที่เบา โล่งโปร่งและให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลายและช่วยเพิ่มมุมมองให้งานมีความหลากหลายและให้อารมณ์ความรู้สึกถึงการพัก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและถ่ายทอดแนวคิด ที่สื่อและสะท้อนถึง เรื่องความสำคัญของการหยุดพักและคิดย้อนมองเรื่องใช้ชีวิตท่ามกลางสภาวะแวดล้อม โดยใช้ตัวงานบอกแสดงให้เห็นถึงความเป็นส่วนตัวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตในที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นสถานที่ที่ไม่มีการวางกรอบหรือรู้สึกไม่ดีแต่ให้ความรู้สึกอิสระสบายในเวลาหยุดพัก
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบดินเผา ออกแบบและสร้างสรรค์โดยใช้โครงสร้างรูปทรงรูปร่างท่าทางของมนุษย์ที่ให้ความรู้สึกและจินตนาการที่มีลักษณะกิริยาท่าทางที่แสดงถึงการพัก นำมาจัดองค์ประกอบ เป็นงานประติมากรรม

วิธีวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในเชิงวิชาการจำเป็นต้องมีการเรียงลำดับขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานให้ชัดเจนเริ่มต้นจากแนวคิดและจินตนาการต้องมีข้อมูลประกอบอ้างอิงอย่างมีเหตุและผลรองรับผลงานวิทยานิพนธ์โครงการนี้ข้าพเจ้าได้ดำเนินงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลงานที่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีขั้นตอนดำเนินงานและการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ได้ค้นคว้าข้อมูลด้านศิลปะที่สำคัญที่เป็นที่มา และสนับสนุนกระบวนการสร้างสรรค์ที่สำคัญ โดยแบ่งตามประเภทข้อมูลดังนี้

1.1 ที่มาของแนวความคิดในการสร้างสรรค์

1.2 ที่มาของรูปทรงและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.3 ผลงานศิลปะที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแนวความคิดและรูปแบบ

ในการออกแบบงานที่มีเนื้อหาหลักอยู่กับเรื่องของพื้นที่ว่างที่ตัวเราสามารถสร้างขึ้นมาเองได้โดยที่เรายังต้องใช้ชีวิตอยู่กับสังคมเมืองซึ่งเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยเรื่องราวที่แตกต่างกันมากมายของผู้คนที่มีความวุ่นวายจากเรื่องราวมากมายที่ต้องเผชิญในแต่ละวัน ซึ่งเราทุกคนมีเวลา 24ชั่วโมงเท่ากันแต่สำหรับคนในสังคมเมืองมักจะให้ยึดตัวเองผูกติดกับเวลาด้วยคำว่าภาระและหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติและทำคนทำงานในสังคมปัจจุบันนี้แบกเรื่องพวกนี้เอาไว้ จนกลายเป็นสิ่งที่สำคัญของการดำเนินชีวิตมากเกินไป สำหรับผู้ศึกษาการพักคือการหยุดชั่วขณะเป็นการหยุดพักที่มีช่วงเวลาให้เวลากับตัวเองมีพื้นที่ว่างรู้จักที่จะปล่อยและวางภาระหน้าที่การงานลงบ้างมีเวลาให้การอยู่กับตัวเองให้กายและใจได้หยุดพัก พักให้มีพลังที่จะสู้กับเรื่องราวภายนอกที่วุ่นวายดังนั้นผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และตีความแปลความหมายเหล่านี้มาถ่ายทอดเป็นรูปทรง

2.1 รูปทรงหลักจากรูปร่างของคนในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้จึงนำเอาลักษณะท่าทางอิริยาบทของมนุษย์เราที่แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว มีทิศทางเพราะเราทุกคนมีชีวิตมีลมหายใจที่จะต้องดำเนินกิจกรรมที่ต่างกันตามเหตุและปัจจัยการนำเอาท่าทางและอิริยาบทมาใช้นั้นได้มีการตัดรายละเอียด ความเหมือนจริงออกไป แต่ใช้เค้าโครงสร้างรูปทรงที่ให้ความรู้สึก และจินตนาการที่มีลักษณะกิริยาท่าทางที่แสดงถึงการพัก

ภาพที่ 1 ท่าทางที่ดูผ่อนคลายที่เปรียบเหมือนการพักผ่อน

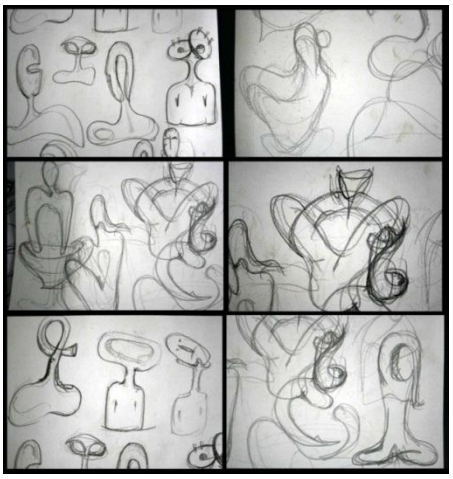
ที่มา : http://www.tescomagazine.com/health/well-being/how-to-improve-your-posture-right-now-.html เข้าถึงเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2555

2.2 ความคิดและจินตนาการโดยการแทนค่าความหมายของการพักโดยเน้นเรื่องพื้นที่ความเป็นส่วนตัวมีพื้นที่ว่างให้ตัวเอง มีการเจาะช่องว่างบางส่วนบางพื้นที่ในผลงาน เพื่อลดความรู้สึกทึบตันให้ความรู้สึกที่เบา โล่งโปร่งและให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลายและช่วยเพิ่มมุมมองให้งานมีความหลากหลายและให้อารมณ์ความรู้สึกถึงการพัก ในขั้นตอนนี้ผู้ศึกษาได้นำเอาโครงสร้างหรือรูปร่างภายนอกของคนซึ่งเป็นรูปธรรมมาคิดสร้างสรรค์ร่วมกับการแทนค่าสิ่งที่ต้องการสื่อความคิดที่เป็นนามธรรมที่เป็นเรื่องราวของคำว่า “พัก”มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์รูปทรง

3. ขั้นตอนการร่างแบบ 2 มิติ

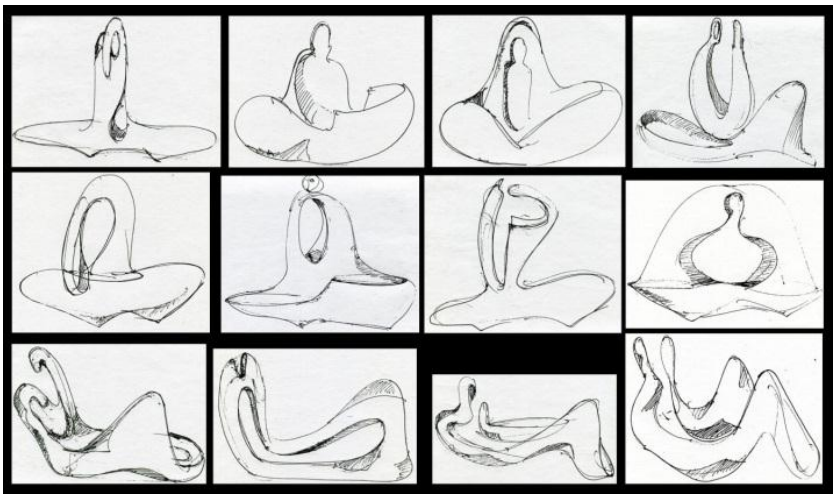
การสร้างแบบร่าง 2มิติ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างผลงานการถ่ายทอดสิ่งที่เป็นแนวคิดและจินตนาการ นำมา วิเคราะห์และแสดงภาพที่เป็นแบบร่างที่สามารถนำมาต่อยอดสร้างรูปร่างหรือรูปทรง 3มิติ เส้นที่นำมาใช้เป็นเส้นที่เคลื่อนไหวให้ความรู้สึกอิสระผ่อนคลาย

แบบร่าง 2 มิติระยะที่ 1

ภาพที่ 2 แบบร่าง 2 มิติระยะที่ 1
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , 9 มีนาคม 2554

แบบร่าง 2มิติระยะที่ 2

ภาพที่ 3 แบบร่าง 2 มิติระยะที่ 2
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , 9 มีนาคม 2554

4. ขั้นตอนการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ

การสร้างแบบจำลอง 3 มิติ เป็นการนำแบบร่าง 2 มิติ มาแปรค่าให้เป็นผลงานที่มีรูปแบบพร้อมที่จะขยายเป็นผลงานจริงตามสัดส่วนและรายละเอียดที่กำหนด เป็นการจำลองผลงานจริงย่อให้มีขนาดเล็ก ประโยชน์ของการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ คือ การสร้างให้เห็นภาพของผลงานทุกด้าน เนื่องจากการร่างแบบ 2 มิติเราคิดเป็นภาพและเห็นได้เพียงด้านเดียวไม่สามารถกำหนดรูปทรงรูปทรงด้านอื่นได้ ซึ่งเป็นปัญหาหลักในการนำมาสร้างรูปทรงเพราะเวลาที่เราสร้างชิ้นงาน 3มิติเราจะเห็นมุมที่สวยหรือมุมมองที่ตรงกับแนวคิดสร้างสรรค์และมุมที่ไม่เหมาะสมกับแนวคิดซึ่งผู้ศึกษาให้ความสำคัญการสร้างแบบจำลอง 3 มิติในขั้นตอนนี้อีกข้อหนึ่งคือ การสังเกตหาและการปรับแก้ไขส่วนบกพร่องของผลงานแบบร่าง 2 มิติและ3มิติเพื่อให้ได้แบบที่สมบูรณ์ด้วยองค์ประกอบที่เกิดความงามพอดี

แบบจำลอง3มิติระยะที่ 1

การทำงานในช่วงระยะที่1นี้เน้นการสร้างสรรค์ผลงานผ่านรูปทรงของคนมากเกินไปโดยทำผลงานให้มีลักษณะที่มีความบางและมีพื้นที่ว่างมากจนขาดความงามในรูปร่างและรูปทรง 3มิติชิ้นงานมีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายกับการห่อหุ้มโครงสร้างของรูปทรงและให้ความรู้สึกอึดอัดมากว่าความผ่อนคลายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจ

ภาพที่ 4 แบบจำลอง 3 มิติระยะที่ 1

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

แบบจำลอง 3 มิติระยะที่ 2

มีการปรับและพัฒนารูปแบบของผลงานโดยให้ความหมายกับรูปทรงที่มีมวลและปริมาตรและลักษณะผิวที่ชัดเจนมากขึ้น แต่ต้องปรับให้เข้ากับเนื้อหาและแนวคิดเพราะเมื่อปรับโครงสร้างหลักของ

งานให้มีมวล ปริมาตรและพื้นผิวมากเกินไปทำให้ลักษณะของงานแข็งดูหนักและหนาแน่นมากเกินไปทำให้ความรู้สึกผ่อนคลาย โล่ง โปร่งเบาสบายลดน้อยลงไปมาก

ภาพที่ 5 แบบจำลอง 3 มิติระยะที่ 2
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 6 แบบจำลอง 3 มิติระยะที่ 3
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

5. ขั้นตอนการทดลองเทคนิค

5.1. เนื้อดินปั้นและน้ำเคลือบ

เนื้อดินปั้น

ผลงานประติมากรรมในโครงการนี้ใช้เทคนิคการขึ้นรูปด้วยมือ เป็นงานเซรามิกขนาดใหญ่ การปั้นขึ้นรูปในบางส่วนของชิ้นงานมีความจำเป็นต้องปั้นให้มีความหนามากกว่าปกติจึงส่งผลให้ชิ้นงานมีน้ำหนักมากตามไปด้วย ดังนั้นเนื้อดินที่ใช้ต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือ

แข็งแรงทรงตัวดีและมีการหดตัวน้อย เพราะมีน้ำหนักกดทับลงมายังพื้นมากหากเนื้อดินหดตัวมากจะทำให้เกิดปัญหาแตกร้าวได้

มีความพรุนตัวสูงเพื่อให้น้ำและความชื้นในดินระเหยออกได้ง่ายเพื่อลดปัญหาการแตกแยกในชิ้นงานที่หนา

จากความต้องการเนื้อดินที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ผู้ศึกษาได้นำสูตรดินปั้นที่ผู้ศึกษาใช้ในการสร้างผลงานประติมากรรมเซรามิกมาก่อนหน้านี้แล้วซึ่งมีส่วนผสมดังนี้

ดินดำสุราษฎร์ธานี	35 %
ดินขาวระนอง	35 %
ทราย	25 %
ดินเชื้อ	5 %
Add. ขี้เถ้าแกลบ	7 %

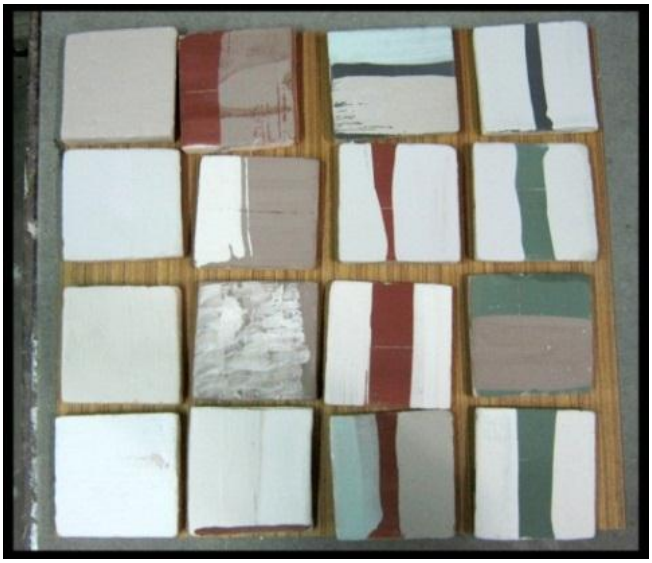
เคลือบและน้ำดินตกแต่ง

การทดลองเคลือบเป็นการหาเทคนิคที่มาสร้างพื้นผิวของชิ้นงานเพื่อสร้างความแตกต่างจากเนื้อดิน เป็นการเน้นส่วนต่างๆในรูปทรงของผลงาน เคลือบที่ใช้ต้องมีลักษณะกึ่งด้านกึ่งมันเมื่อเผาที่อุณหภูมิ 1,100 องศาเซลเซียส เคลือบที่เลือกใช้มีส่วนผสมดังนี้

โพแทสเฟลด์สปาร์	42 %
โคเลมาไนต์	35 %
ควอตซ์	10 %
ซิงค์ออกไซด์	8 %
แคลเซียมคาร์บอเนต	5 %

การทดลองสีในเคลือบเพื่อให้ได้เคลือบสีตามที่กำหนดไว้ซึ่งมีผลการทดลองตามตารางการใช้น้ำดินในการตกแต่งเป็นการปิดเนื้อดินบางส่วนเพื่อให้เกิดสีสันที่สวยงามและใช้สีของออกไซด์หรือสีสำเร็จรูประบายทับลงไปอีกชั้นหนึ่งเพื่อสร้างสีที่แตกต่างและให้เกิดน้ำหนักบนชิ้นงาน น้ำดินสีที่ใช้ในชิ้นงานมีส่วนผสมดังนี้

ดินขาวระนอง	55 %
โพแทสเฟลด์สปาร์	25 %
ดินดำสุราษฎร์ธานี	15 %
ควอตซ์	5 %

ภาพที่ 7 แผ่นทดลองเทคนิคการตกแต่งก่อนเผาเคลือบ

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 8 ผลการทดลองเทคนิคการตกแต่งหลังการเผาเคลือบ

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 9 ผลการทดลองเคลือบกับชิ้นงาน 3 มิติ
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

การเตรียมดินปั้น

การเตรียมดินปั้นเป็นการนำส่วนผสมของวัตถุดิบที่ใช้ทำดินปั้นตามอัตราส่วนของสูตรที่ทดลองไว้มาผสมคลุกเคล้าให้เป็นเนื้อเดียวกันและผสมกับน้ำให้เกิดความเหนียวอยู่ในสภาพที่พร้อมจะปั้นได้ วิธีการเตรียมดินของข้าพเจ้าได้ใช้วิธีผสมวัตถุดิบด้วยน้ำในปริมาณน้ำที่มากจนเป็นน้ำดิน แล้วใช้เครื่องปั่นน้ำดินปั่นจนวัตถุดิบถูกกวนผสมจนกลายเป็นเนื้อเดียวกันแล้วจึงนำไปเกรอะใน Plaster Mold จน Mold ดูดน้ำไปจนดินกลายเป็นดินเหนียวที่เหมาะกับการปั้นขึ้นรูปด้วยมือจึงนำไปนวดด้วยมือแล้วนำไปขึ้นรูปต่อไป

5.2. การขึ้นรูปผลงาน

การขึ้นรูปผลงานในโครงการวิทยานิพนธ์นี้ใช้วิธีการขึ้นรูปด้วยมือในการสร้างสรรค์ประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผา เนื่องจากสามารถสร้างรูปทรงได้หลากหลาย วิธีการขึ้นรูปของผู้ศึกษาใช้วิธีการขดแล้วบีบต่อขึ้นมาเป็นรูปทรงโดยรวมทั้งชิ้นก่อนแล้วจึงมาปั้นต่อเติมรายละเอียดต่างๆภายหลังโดยมีการวางโครงสร้างไว้ภายในรูปทรงเพื่อให้มีความแข็งแรงและเนื้อดินสามารถทรงตัวอยู่ได้

ภาพที่ 10 การขึ้นรูปด้วยการขดแล้วบีบต่อขึ้นมาเป็นรูปทรงมีการวางโครงสร้างไว้ภายใน
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 11 ผลงานขึ้นรูปเสร็จแล้ว รอแห้งและทำการขัดแต่ง

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 12 ผลงานขณะขึ้นรูปโดยการปั้นและเกลาพื้นผิวเพื่อช่วยควบคุมรูปทรง

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 13 ผลงานที่เลือกมาขึ้นรูปเสร็จแล้ว ทำการขัดแต่งให้ผิวเรียบ รอแห้งเพื่อทำการเผาดิบ

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

6. การเผาดิบ(Biscuit Firing)

การเผาดิบเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเคลือบ คือการเปลี่ยนสภาพของงานจาก green ware เป็น biscuit ware

วิธีการเผาดิบของผู้ศึกษานั้นอาจจะแตกต่างจากการเผาดินดิบที่ขึ้นรูปด้วยการหล่อ เนื่องจากเป็นงานที่ปั้นขึ้นรูปด้วยมือ มีความหนามากและไม่สม่ำเสมอกันทั้งชิ้นจึงต้องเผาด้วยความระมัดระวังมากเป็นพิเศษ คือหลังจากที่นำชิ้นงานดินดิบที่แห้งแล้วมาบรรจุเข้าเตาเผา จัดพื้นที่ให้มีช่องว่างให้ความร้อนไหลเวียนได้สะดวกทั่วถึงทั้งเตา การเริ่มเผาในระยะแรกต้องค่อยๆเพิ่มอุณหภูมิอย่างช้าๆ และต้องแง้มประตูเตาไว้เพื่อให้ระบายความร้อนได้ดีป้องกันการแตกร้าวเสียหาย โดยเฉพาะที่อุณหภูมิ 573 องศาเซลเซียส เนื่องจากเป็นช่วงที่ควอตซ์ขยายตัวเปลี่ยนรูปทรงของผลึก ช่วงที่ผู้ศึกษาปิดประตูเตาจนสนิทที่อุณหภูมิประมาณ 350 – 400 องศาเซลเซียส แล้วจึงค่อยๆเพิ่มอุณหภูมิจนถึงอุณหภูมิ 750 – 850 องศาเซลเซียส ปิดแก๊สปล่อยทิ้งไว้จนกว่าอุณหภูมิลดลงจนถึงระดับที่ต่ำกว่า 200 องศาเซลเซียส จึงสามารถเปิดเตาได้

หลังจากได้ผลงานเผาดิบแล้วนำไปทำความสะอาดโดยการนำไปล้างหรือใช้ฟองน้ำชุบน้ำเช็ดเพื่อเตรียมนำไปเคลือบต่อไป

ภาพที่ 14 ชิ้นงานขณะเตรียมเผาดิบ ชิ้นงานขณะเริ่มเผาดิบ ชิ้นงานหลังเผาดิบเตรียมนำไปเคลือบ
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

7. การเคลือบและการตกแต่ง

การเคลือบงานเป็นการตกแต่งสร้างสีสันให้กับชิ้นงาน ช่วยเพิ่มคุณค่าความงามให้กับชิ้นงาน ทั้งยังเน้นเนื้อหาของผลงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น วิธีการเคลือบของผู้ศึกษานั้นใช้การระบายเคลือบด้วยพู่กันตามแบบที่กำหนดไว้ ระบายทับกันจนได้ความหนาของเคลือบที่พอดีแล้วใช้กระดาษทรายขัดเนื้อเคลือบบนชิ้นงานให้เรียบสม่ำเสมอหรือขัดให้เกิดน้ำหนักที่แตกต่างกัน จากนั้นใช้ออกไซด์ที่ให้สีหรือสีสำเร็จรูปเขียนระบายตกแต่งลวดลายหรือน้ำหนักลงบนเคลือบอีกชั้นหนึ่ง

ภาพที่ 15 การขูดหรือขัดเคลือบส่วนเกินออกตรงบริเวณที่จะเคลือบสีอื่นทับลงไป
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 16 การเคลือบชิ้นงานด้วยการทาน้ำเคลือบ
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 17 การเคลือบชิ้นงานด้วยการพ่นน้ำเคลือบ
ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

8. การเผาเคลือบ

การเผาเคลือบเป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการทางเซรามิก เป็นการทำให้เนื้อดินแกร่งแข็งแรง และทำให้สีที่ตกแต่งชิ้นงานและเคลือบสุกตัวแสดงให้เห็นสีสันของผลงานที่ชัดเจนตามแบบสเก็ตช์ที่สมบูรณ์ การเคลือบในผลงานชิ้นนี้ผู้ศึกษาเผาที่โคน 02 หรือที่ประมาณ 1100 องศาเซลเซียส บรรยากาศออกซิเดชั่นและเผาในบรรยากาศรีดักชั่น 1 ชิ้น โดยใช้เวลาเผาประมาณ 8 – 10 ชั่วโมงแล้วยืนไฟประมาณ 30 นาทีเพื่อให้เคลือบสุกตัวสม่ำเสมอเป็นอันเสร็จขั้นตอนการเผาเคลือบ

ภาพที่ 18 นำงานที่เคลือบแล้วเข้าเตาเตรียมเผาเคลือบ

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

ภาพที่ 19 หลังจากเผาเคลือบเสร็จแล้วเตรียมเคลื่อนย้ายงานออกจากเตา

ที่มา : ชัชวัสส์ นาคคุ้ม , มีนาคม 2554

อภิปรายผล

ผลของการศึกษาทั้งหมด ที่รวบรวมเอาแรงบันแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมและกิจวัตรที่ทำให้เกิดความอึดอัด ไม่มีเวลาที่เป็นส่วนตัวและเป็นที่มาของการสร้างแนวความคิดในการสร้างสรรค์ที่แสดงออกถึงสิ่งที่ปราถนาคือเวลาและพื้นที่ซึ่งมีความเป็นส่วนตัว แสดงถึงความสุขสบายด้วยอิริยาบถต่างๆ ที่แสดงออกถึงความโล่ง โปร่ง เบา สบาย ซึ่งได้ใช้เทคนิค กระบวนการ และวัสดุทางด้านเครื่องปั้นดินเผา มาหลอมรูปเป็นรูปทรงในเชิงประติมากรรม ในกระบวนการออกแบบรูปทรงและหลักการจัดองค์ประกอบของรูปทรงในโครงการนี้ ได้ผลตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้

สำหรับผลงานสร้างสรรค์ของผู้ศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ให้ความสำคัญกับแนวคิดและกระบวนการทำงานของงานเครื่องเคลือบดินเผา โดยทั้งแนวคิดที่ต้องการสื่อและเทคนิคการทำงานต้องสอดคล้องไปในทางเดียวกัน การปั้นงานประติมากรรมต้องการเนื้อดินที่เหนียวและทรงตัวดีเหมาะสมกับการปรับแต่งรูปทรงที่มีความโค้ง มน และดูพริ้ว ไหวมีความอ่อนช้อยรับกับแนวคิดและจินตนาการแต่รูปทรงที่มีส่วนโค้ง ส่วนเว้า และความซับซ้อนมาก โอกาสที่จะเกิดการแตกร้าวหรือหักเสียหายระหว่างการทำงานก็มีสูงเช่นกัน ดังนั้นการใช้เนื้อดินปั้นที่มีการหดตัวน้อยและมีโครงสร้างที่แข็งแรง มีความเหนียวที่พอดีจึงมีความเหมาะสมกับการการขึ้นรูปงานที่มีขนาดใหญ่และรูปทรงที่ซับซ้อน ดินที่มีความเหนียวมากมีข้อดีคือการปรับแต่งโครงสร้างรูปทรงทำได้ดีมากการเชื่อมต่อกันด้วยวิธีการขดและบีบเนื้อดินให้ติดกันทำได้ง่าย แต่มีโอกาสที่จะเกิดความเสียหายระหว่างการเผาดิบสูงมาก ผู้ศึกษาได้ใช้ทรายและขี้เถ้าแกลบผสมให้เข้ากับเนื้อดินปั้นทรายเป็นตัวช่วยเพิ่มความแข็งแรงของโครงสร้างและลดการหดตัวของเนื้อดิน ขี้เถ้าแกลบหากใส่ในปริมาณที่พอดีจะทำให้เนื้อพรุนตัวระบายอากาศได้ดี ช่วยลดความเสี่ยงการแตกร้าวของเนื้อดินที่มีความหนาหรือมีความหนาบางไม่เท่ากันในเหมาะกับการขึ้นรูปชิ้นงานขนาดใหญ่และการเผาผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา

ส่วนที่ทำแนวคิดในการสร้างสรรค์สมบูรณ์แบบมากขึ้นอีกส่วนสำคัญคือ เคลือบ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการทา การเคลือบวิธีนี้อาศัยประสบการณ์และการทดลองวัตถุดิบและน้ำสีที่เกิดขึ้นมาสร้างสรรค์งานศิลปะสำหรับแนวทางการศึกษาการเคลือบผลงานประติมากรรม ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางในการทำงาน 2 วิธี คือวิธีที่หนึ่งใช้วิธีการทาออกไซด์ให้สีทารองพื้นก่อน ยกตัวอย่างเช่น เฟอร์ริกออกไซด์ให้สีน้ำตาลหรือสีดำถ้ามีความเข้มข้นมาก นิเกลออกไซด์ให้สีเขียวและเมื่อสีรองพื้นแห้งแล้วทาทับอีกครั้งด้วยน้ำดินที่ผสมหินฟันม้าประมาณ 25 % และอีกหนึ่งวิธีการที่ผู้ศึกษาใช้คือการใช้น้ำดินทารองพื้น เมื่อแห้งแล้วนำกระดาษทรายหยาบขัดผิวเบาๆ ปัดผงฝุ่นออกแล้วทาทับอีกครั้งและใช้ออกไซด์ให้สีผสมน้ำทาทับอีกครั้ง ซึ่งทั้ง 2 วิธีให้ผลที่น่าสนใจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่การนำไปใช้ให้เหมาะกับรูปแบบและรูปทรงเพื่อให้สอดคล้องล้อกับแนวคิดและจินตนาการ

ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา

การสร้างสรรค์ผลงานในโครงการนี้มีปัญหาอยู่บ้างคือการขึ้นรูปซึ่งเป็นการขึ้นรูปด้วยมือ ต้องควบคุมรูปทรงและขนาดเป็นไปด้วยความยาก เพราะเนื้อดินปั้นที่ปั้นไปก่อนจะหดตัวและจะมีขนาดไม่ได้

สัดส่วน ตามแบบจึงแก้ปัญหาโดยการรักษาความชื้นที่เนื้อดินที่ปั้นแล้วไม่ให้แห้งร็วเกินไป เพื่อให้สามารถเพิ่มหรือลดเนื้อดินให้ได้รูปทรงตามต้องการ ปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นคือการควบคุมความสม่ำเสมอหรือความหนาบางของเคลือบ เนื่องจากผลงานมีขนาดใหญ่ไม่สามารถเคลือบชิ้นงานได้ด้วยการชุบ จึงต้องใช้วิธีการพ่น และการทาเคลือบ ด้วยพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ทำให้ต้องพ่นหรือทาหลายครั้ง ความหนาของเคลือบจึงจะพอดีทำให้เกิดความผิดพลาดได้ จึงต้องตรวจสอบความหนาทุกส่วนที่เคลือบแล้วให้มีความหนาใกล้เคียงกันมากที่สุด จึงจะได้ผลงานที่สมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

สุดท้ายนี้หลังจากผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม เรื่อง “ พัก ” ได้ผลงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้ศึกษาหวังว่าผู้ชมคงได้รับความรู้สึกจากผลงาน เกิดความรู้สึกผ่อนคลายรู้สึกเหมือนได้พัก และหวังว่าผลงานชุดนี้คงเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นพลังในการสร้างสรรค์หรือพลังใดๆก็ตาม เพราะการทำงานก็คือการสร้างคุณค่าในการดำเนินชีวิต สร้างความมั่นคงให้กับชีวิต แต่ก็อย่าลืมการพัก ปล่อยวางจากงานมีเวลาเป็นของตัวเองบ้างเพราะการพักก็มีคุณค่าต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสมอง

อ้างอิง

ภาษาไทย

ชะลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลป. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,2531.

ไพจิตร อิ่งศิริวัฒน์. เนื้อดินเซรามิก. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2541.

ไพโรจน์ ชมุนี. สุนทรียศาสตร์: ปรัชญา และการสร้างสรรค์ศิลปกรรม. ม.ป.ท., ม.ป.ป..

ไพศาล วิสาโล. เบิกบานกลางคลื่นลม.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศยาม,พิมพ์ครั้งแรก, 2551.

มาโนช กงกะนันทน์. ศิลปะการออกแบบ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คอร์ฟังก์ชั่น, 2549.

ภาษาต่างประเทศ

Greub, Suzanne. Expression of Belief.New York : Rizzoli International Puplication,1988.

Jobe, Brock and Myrna Kaye. New England Furniture The Colonial Era. Boston : Houghton Mifflin Company,1984.

Melville, Robert. Henry Moore Sculpture and Drawings 1921-1969. London:Thames and Hudson,1970.